

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računati se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Ljubljanski knezoškof pa volitve.

I.

Škofijski list je v posebni izdaji objavil naslednji

Opomin duhovščini o političnih volitvah: Ker se bližajo že volitve za deželni zbor se bode gotovo zgodilo, kakor se je zgodilo drugekrat, namreč, da bode ta ali oni duhovnik postavljen za kandidata poslanskega.

Zahteva pa pravi red in disciplina cerkvena vsekako, da vsakdo, ki je priporočen za tak posel, ali pa se morda sam poteguje zanj, najpreje škofa obvesti ter ga vpraša za njegovo mnenje. Kajti naloga škofov je razsoditi, ali dopuščajo dolžnosti, katere je dolžan kdo že sedaj vršiti, tudi še (zanimanje) pečanje s poslom poslanca, ali ne. Pri volitvah se je skrbno ogniti, da ne pobija kak duhovski kandidat kot nasprotnik posvetnega, kjerkoli se tak posvetnjak postavi za kandidata, ki je na dobrem glasu, pravi katoličan in ki ima potrebne lastnosti; še bolj, da se ne vzdigne duhovnik proti duhovniku; najbolj pa, kar Bog ne daj, da bi se morebiti kak duhovnik pridružil stranki onih ljudi, ki kot sinovi nepokorščine prezirajo cerkveno auctoriteto in ki vodijo morebiti že mnogo let srditi boj proti onim, katere je sveti duh postavil za škofe, da vladajo cerkev. Za vernike bi bilo gotovo veliko pohujšanje, ako bi se, kar Bog ne daj, kak duhovnik bodisi kot kandidat, bodisi kot poslanec takim ljudem pridružil.

Take in slične stvari je treba premisliti, kedar gre za volitve.

Zaradi tega resno ukazujem v Bogu, da vsak duhovnik, ki se poteguje ali sam za posel poslanca ali pa se od drugih postavlja, obvesti škofa predno vzprejme kandidaturu za tak posel in ga vpraša, kaj on misli.

Kdor zanemari ta ukaz, naj vé da bode pred Bogom samim kriv prezirane pokornosti in spoštovanja do svojega škofa, katero je bil obljubil v naj-svečanejšem trenutku svojega življenja.

Zahtevam pa, da se ta ukaz strogo vrši tudi pri drugih volitvah, političnih in pri občinskih volitvah ljubljanskih.

Sicer pa naj se pouči o tem, kar se tiče volitev samih in njih važnosti za cerkev in državo iz skupnega pisma, katero so škofje avstrijski dne 15. februarja 1891. poslali in ki se nahaja v škofijskem listu leta 1891. II. 5 in 6. (Primeri tudi škof. list 1885. 5). Od tudi bodo častiti gospodje lahko spoznali, kako jim je postopati in na kaj jim je treba pri volitvah v prvi vrsti paziti, da svojemu poslu kot dobri in verni služabniki Kristusovi in pastirji vernikov zadosté. Ako bi bilo silno grdo pohujšanje, ako bi se kak duhovnik, kakor sem gori naznanil, pridružil bodisi kot kandidat, bodisi kot poslanec možem, ki prezirajo svoje škofe, bi bilo zares pohujšanje, ako bi kak duhovnik stranko takih ljudi pri volitvah podpiral. Kako ne bi tako počenjanje samo se sklonilo na škodo cerkvenega ugleda? Kako bi se pa pred Bogom opravičil, ako bi kdo želeč, zadostiti svojim političnim željam, preziral auctoriteto, o kateri je zavisna konečno vsa sila in veljava cerkve, nasproti pa mora se vsak dom mej seboj nesložen razrušiti.

Če prav se je treba krepko potruditi, da se dosežejo dobre izvolitve, vendar je treba postopati vedno z zmernostjo, častitljivostjo in dostojnostjo, da lahko vsak izprevidi, da nas ne vodi duševna vzburjenost, strast in osebna mržnja proti komu, nego ljubezen do Boga in cerkve ter najgloblje prepričanje o važnosti stvari.

Ker pa prihaja vse dobro od zgoraj, od očeta luči, naj se v nedeljo pred volitvijo prvotnih volilcev v vsaki župnijski cerkvi vrše javne molitve in v to svrhu izpostavi sv. rešnje telo skozi jedno uro in naj se verniki vzpodbujajo, da je mnogobrojno počasté; to se bode zgodilo s tem, da se pouče, kako močno uplivajo volitve na korist cerkve in koliko morejo doprinesiti, da se javno življenje zopet prilagodi naukom katoliške vere in tako naše večno vzveličanje ne samo ne izpostavi nevarnosti, nego čimbolj unapredi.

Pri tej priliki kličem častitim gospodom v spomin ukaz, s katerim so škofje goriške cerkvene provincije v pismu od dne 26. novembra l. 1887 (glej škof. list l. 1887. IX. 72 in 73) prepovedali novine neke izvestne vrste. Zares iz njih

besedij samih je jasno, da ni male važnosti stvar, o kateri se razpravlja v onem pismu. Skrbé naj torej za svojo vest,* oni, ki so še močno udani tem novinam, bodisi da jih dobivajo naravnost, ali pa iz drugih rok, ali jih opravičuje kak tehten vzrok ali kaka sila, ki morebiti ne bero samo take liste sami, nego jih svetom ali svojim primerom ali kakor koli razširjajo mej verniki; skrbé naj za vest oni, ki se ne bojé pisati v take liste in z njimi naravnost ali po okolišajih, ustno ali pismeno občevati. Lahko je sicer samega sebe varati; lahko je tudi varati ljudi, nemogoče pa je varati Boga, pred čegar sodbo nekaj vsi pridemo.

Dano v Ljubljani dne 9. oktobra 1895.

† Jakob,
knez in škof.

V Ljubljani, 16. oktobra.

Parlamentarni program. Ko se snide državni zbor se bode grof Badeni posvetoval z vodjami večjih strank o tem, katere stvari naj reši državni zbor v bližnjem času. Vlada želi, da se državni proračun reši že do novega leta. Zato bode pa v začetku zasedanja državni zbor imel le malo sej, da bode imel proračunski odsek časa za svoje delo. Dvomimo pa, da bi državni zbor rešil v tako kratkem času proračun. Najbrže bode treba provizorija, kakor je že v Avstriji običajno postalo. Najprej bode pa državni zbor imel še rešiti zakon proti ponarejanju živil, ki ga je že vrnila zbornica poslancev gosposka zbornica, in pa zakon o statističnem delavskem uradu. Volilno reformo vlada vsekako drž. zboru predloži še do Božiča. Pomladi bode pa državni zbor imel rešiti volilno reformo, eksekucijski red in pa davčno reformo. Ker Bilinski želi, da se davčna reforma vsekako reši, bode dovolil nekatere premembe prvotnega načrta, da se bolj gotovo dobi večina.

Dopolnilna deželnozbornska volitev na Dunaju. V prvem volilnem okraju na Dunaju je bila predčera z dopolnilna volitev za državni zbor. Zmagal je z 2657 glasovi liberalni kandidat dr. Jožef

*) Skrbé naj za svojo vest, conscientiae suae. Menda bi bilo treba čitati: „conscientiam suam“, prašajte svojo vest (?)

Listek.

Pri nasprotnem oknu.

Arabeska. Češki spisal Bř. Brabec-Stránsky.

Gospod doktor Smeli se je globoko oddehnul in položil novine na stol.

„Ah, Milko, kaj pa se je zgodilo?“ izpregovorila je njegova gospa, opirajoč velike in še sedaj krasne oči radovedno v soproga, ki se je očitno pogreznil v misli, „ali ti ne ugaja zopet politika naših poslancev, ali smo kje pri volitvah propadli?“

Nagovorjenec ni odgovoril. Globoka brazda na čelu je bila znamenje, da njegove misli silno delujejo. Z ustnic je zginil prijazni smehljaj, ki je uplival mило na vsakogar, s komur je prišel doktor v dotiko, čeprav samo površno, obraz je postal otožen.

Smelega gospa se je prestrašila. Kako to, da mu je zginila nakrat veselost na ustnih in da se je soprog pogreznil v brezdanji prepad mislij. Ali je moglo kako poročilo v novinah toliko uplivati na njegovo mišljenje? Ali se je morda v praznej vrstici skrivalo dejstvo, ki je udarilo na kako bolesto struno njegovega srca? Doktorjeva gospa je

postala nemirna; pričakovala je, da doktor razprede govornico in da ji pove, kaj ga teži; saj vseh petnajst let, kar se imenujeta mož in žena, ni imel nobeden pred drugim ni najmanjše tajnosti, ni najbolj skrite razmere njujinih src jima niso bile neznanne. Poznala sta se prav dobro. Ko ju je prvičkrat ljubezen privila k sebi, ko so usta prestala govoriti fraze in začela tolmačiti čute, ki so se rodili v mladih prsih, odkrila sta drug drugemu vse svoje življenje od dobe, kamor je segal spomin, do onega trenutka, ko sta se pri velikem snegu spoznala v ozkejši ulici svojih stanovanj, ko sta drug drugemu povedala svoje hibe in zmote in si priobčila svoje sanje in nade.

Gospa doktorjeva je ustala z naslonjača, stopila s počasnim korakom k divanu, kjer je počival Smeli in sedla lahno k njemu. Bela, lahka njena roka se je ovila nežno okoli njegovega vratu in njena glava se je naslonila na njegovo.

Zdrnil se je in obrnil svoje oči na soproga. Ali ni se mu zgledilo čelo, ko ga je žena premotila v mislih, temveč je odvrnil soprogino nežnost z uljudnim smehljajem in srčnim poljubom na sklonjeno lice.

„Milko“, izpregovorila je osmelivši se po moževej prijaznosti, „ali mi ne poveš, kaj te je tako prišlo v teh novinah?“

Doktorju se je zgledil obraz in ozrl se je na soproga. Prijel je novine, katere je poprej odložil, razvil jih in pokazal molče na neko dnevno novico.

Gospa je sklonila glavo in čitala:

Zastrupil se je. Sinoči se je zastrupil v svojem stanovanji J. Patek, slušatelj zdravilstva. Za vzrok samoumora se navaja nedostatek neobhodno potrebnih gmotnih sredstev.

„Žalostno“, pripomnila je in zmajala z glavo. „Ali si ga poznal?“

„Ne“.

„Ne razumem tedaj . . .“

„Razumela pa boš, ko boš slišala vse, kar ti sedaj povem“.

Prijemši jo za roke in ozrši se nežno v njene oči, nadaljuje doktor:

„Gotovo se še spominjaš, da sva se zavezala vzajemno drug drugemu povedati vse dogodke svojega življenja, dokler še nisva nastopila skupne poti.“

Ti si tako storila, toda jaz nisem držal svoje besede. Zamolčal sem ti trenotek, kateri je določil,

